

Berachot Sources 26

תוספות מסכת פסחים דף נג עמוד ב ד"ה אין מברכין

אין מברכין על האור אלא במוצאי שבת - הקשה ה"ר יוסף למה אין מברכין בכל שעה שנהנה ממנו דאסור ליהנות מן העולם הזה בלא ברכה ותיירץ דה"מ כשגופו נהנה אבל שאר הנאה לא ואף על גב דמברכין על אור השמש בכל יום היינו משום שמתחדש בכל יום.

חדושי הר"ן מסכת פסחים דף נג עמוד ב

אין מברכין על האור אלא במוצאי שבתות הואיל ותחלת ברייתו הוא, פי' ברכת האור ודאי לא ברכת הנהני' היא שלא תקנו ברכת הנהנין בהנאות שאין נכנסות לגוף, שהרי רחץ בחמין או בצונן ונהנה או נשבה הרוח ונהנה ממנה אינו מברך, וכ"ש באור שאין נוגע בגוף כלל לא תקנו ברכת הנהנין אלא בדברים הנכנסים בגוף כאכילה ושתייה, וריח נמי נכנס לגוף הוא, אבל ברכת האור ברכת השבח היא כברכת של יוצר המאורות, וכ"ת כשם שמברכין ברכת של מאורות בכל יום למה אין מברכין ברכת האור בכל לילה, לא דמי שהנאת המאורות פוסקת לגמרי בלילה ומתחדשת בכל יום, אבל תשמישו של אור ואורו משתמשין בו ביום ובלילה לפי' אין לברך עליו בכל לילה כענין שאמרו [ברכות נג א] הנכנס לחנותו של בשם והריח אפי' יושב כל היום אינו מברך אלא ברכה אחת, וכענין שאמרו [ברכות נט ב] בברכות השבח שאין מברכין אותן אלא לפרקים שהרואה את הים הגדול אינו מברך אלא (כשעמד) [כשעבר] שלשים יום שלא ראהו, וה"ט דאמר שאין מברכין על האור אלא במוצאי שבת מפני שתחלת ברייתו הוא וראוי לברך עליו כענין שאמרו [שם] הרואה חמה בתקופתה ומזלות כסדרן וכוכבים במסילותן אומר ברוך עושה בראשית, אבל במוצאי יום הכפורים דליתיה להאי טעמא אין מברכין לפי שלא נפסק תשמישו של אור, שאעפ"י שאין מתעסקין בו בידים בשבת וי"ה, מ"מ הרי נשתמשו לאורו, ומאן דס"ל דמברכין נמי על האור בי"ה, ס"ל שכיון שאין מתעסקין בו בידים, כשחוזרין להתעסק בו ראוי לברך עליו ברכת השבח, ומסקנא דמברכין עליו בי"ה מהאי טעמא, ומיהו אור היוצא מן העצים ומן האבנים אין מברכין עליו, לפי שמה שמברכין על האור בי"ה ה"ט מפני שפסקו מליהנות בו ועכשיו אנו חוזרין ליהנות ממנו, ואור היוצא מן העצים ומן האבנים הרי לא היה בעולם כלל, אבל במ"ש אעפ"י שלא מן השם הוה ראוי לברך עליו, אפ"ה מברכין בו מפני שתחלת ברייתו הוא.

שו"ת הרשב"א חלק א סימן קנט

שאלת מה ראו חכמים לברך על האור במוצאי שבת מטעם שהיה מתחלת ברייתו יותר משאר בריאות זה ביום פלוני וזה ביום פלוני? ואולי לפי שבריית האש היתה על ידי אדם ויבא אדם ויברך עליו מה שאין כן בשאר הבריות. תשובה יש טעם טוב מזה. לפי שנאסר בשבת וכל מוצאי שבת חזר להתירו וכאלו נתחדש עתה. ומשום כך מברכין עליו אף במוצאי יום הכפורים מפני שביום נאסר ועתה הותר וכאלו נתחדש עתה.

רא"ש מסכת ברכות פרק ח סימן ג

[דף נג ע"ב] אין מברכין על הנר עד שיאותו לאורו² וכמה עולא אמר כדי שיכיר בין איסור לפונדיון³ וחזקיה אמר כדי שיכיר בין⁴ מלזמא של טבריא למלזמא של צפורי⁵ לכך נהגו להסתכל בצפרנים בשעה שמברכין על הנר להראות שיכול ליהנות ממנו ולהכיר בין מטבע למטבע⁶ כמו שמכיר בין צפורן לבשר. אמר רב יהודה אמר רב אין מחזרין על האור כדרך שמחזרין על כל המצות⁷ לפי שברכה זו אינה אלא לזכר בעלמא⁸ שנברא האור במו"ש דאי משום הנאת האור מברך⁹ היה צריך לברך בכל פעם ופעם כשנהנין מן האור¹⁰ מכ"ש על הבשמים¹¹ דאינה אלא להשבת נפשו:

ספר כלבו סימן מא

ולפיכך מברכין במוצאי שבת על האור היוצא מן האבנים לפי שהוא כעין תחלת ברייתו כמו שכתבנו, לפי שהיה תחלת ברייתו במוצאי שבת מברכין עליו במוצאי שבת ועוד היה נאסר בכל יום השבת ועכשו הותר וכיון שברך עליו במוצאי שבת שוב אין צריך לברך עליו כל השבוע כמו שמברכין בכל שאר הנאות ברכת הנהנין לפי שאין הפסק להנאותו שכל היום הוא צריך לאפות ולבשל בו ולחמם כנגדו, וכיון שכן אין אדם מסיח דעתו ממנו, אבל על הבשמים צריך לברך בכל פעם ופעם שיריח בהן שכשיפסוק הריח תפסק הנאות, וה"ר אשר ז"ל כתב כי לפיכך אין מברכין בכל יום על האור לפי שכבר נפטר ביוצר המאורות שהוא גם כן אור

ספר כלבו סימן מא

פורים שחל להיות במוצאי שבת שקורין המגלה לאור הנר מברך בורא מאורי האש קודם, ויש חולקין ואומרין שאינו צריך לברך עליו לפי שכבר נפטר ביוצר המאורות, אמנם טעמא דמסתבר הוא שלא יהנה ממנו בלא ברכה,

משנה ברורה סימן רצו ס"ק לא

(לא) ומברך על ההדס - ומניחו [כח] ורואה בצפרנים ומברך בורא מאורי האש ואח"כ מחזיר היין לימינו וגומר ההבדלה:

קיצור שולחן ערוך סימן צו סעיף ט

הנר, מצוה שיהא משעוה איזה נרות קלועות יחד שהוא אבוקה, ואם אין לו יברך על שתי נרות אחרות שיתקרבו יחד בשלהבת שתהא אבוקה, ונוהגין שלאחר בורא מאורי האש מסתכלין בצפרנים, ויש לראות בצפרני יד ימין, גם נוהגין להסתכל בכף יד ימין ויש לכפוף ארבע האצבעות על האגודל לתוך כף היד, ומסתכל בצפרנים ובכף היד בבת אחת ואחר כך פושט את האצבעות ומסתכל בצפרנים מאחוריהם.

תלמוד בבלי מסכת ברכות דף נג עמוד ב

ואין מברכין על הנר עד שיאותו. אמר רב יהודה אמר רב: לא יאותו יאותו ממש, אלא: כל שאילו עומד בקרוב ומשתמש לאורה, ואפילו ברחוק מקום. וכן אמר רב אשי: ברחוק מקום שנינו. מיתיבי: היתה לו נר טמונה בחיקו או בפנס, או שראה שלהבת ולא נשתמש לאורה, או נשתמש לאורה ולא ראה שלהבת - אינו מברך עד שיראה שלהבת וישתמש לאורה; בשלמא משתמש לאורה ולא ראה שלהבת - משכחת לה דקיימא בקרן זוית, אלא ראה שלהבת ולא נשתמש לאורה היכי משכחת לה, לאו דמרחקא? - לא, כגון דעמיא ואזלא